

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
філософського факультету
з навчальної роботи
_____ /Комаха Л.Г./

« ____ » _____ 20__
року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація
вид дисципліни

0203 Гуманітарні науки
6.020301 **філософія**
бакалавр
філософія
обов'язкова

Форма навчання

денна

Навчальний рік

2017/2018

Семестр

VII

Кількість кредитів ECTS

4

Мова викладання

українська

Форма заключного контролю

екзамен

Викладач: Гончарук Валерій Петрович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробник: Гончарук Валерій Петрович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри _____ (Шляхтун П.П.)

Протокол № ___ від «_» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «_____» _____ 20__ року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«_____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – є розширення і закріплення знань студентів про політичні інститути, процеси та явища, отримані при вивченні базових курсів із філософських дисциплін, соціології, історії та права.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Вміти працювати із першоджерелами, анотувати матеріал, виокремлювати найбільш важливі ідеї. Порівнювати думки різних дослідників. Використовувати методи наукового пізнання.

2. Мати загальні наукові уявлення про суспільство як надсистему з метою більш поглибленого аналізу політичної системи суспільства та її елементів.

3. Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних подій та явищ; використання іншомовних фахових політичних інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс “Політології” розрахований на студентів спеціальності “Філософія” і підготовлений на основі узагальнення вітчизняних та зарубіжних політологічних досліджень. Програма курсу носить теоретичний і проблемний характер. В курсі “Політологія” аналізується розвиток світової та вітчизняної політичної думки, розкриваються погляди класиків політичної науки Платона, Арістотеля, Н.Макіавеллі, Т.Гоббса, Дж.Локка, Ш.Монтеск’є, Ж.Ж.Руссо, Е.Канта, Г.Гегеля, К.Маркса, представників сучасної західної політології Г.Алмонда, Д.Істона, М.Дюверже, Дж.Сарторі, А.Бентлі, Д.Трумена, Р.Даля, Х.Аренд, Т.Адорно, К.Фрідріха, Зб.Бжезінського тощо. В контексті розвитку політичних ідей західноєвропейської політичної науки розглядають погляди і українських мислителів, від часів Київської Русі до 20-ст. включно: Ст.Оріховського-Роксолана, Хр.Філалета, І.Вишенського, С.Яворського, Ф.Прокоповича, М.Костомарова, М.Драгоманова, С.Подолінського, І.Франка, М.Міхновського, В.Липинського, Д.Донцова тощо. В курсі “Політологія” розглядаються базові концепції сучасної політичної науки: теорія політичних систем, теорія політичних режимів, теорія політичних партій та партійних систем, теорія груп інтересів, теорія демократії, теорія еліт, теорії політичного лідерства тощо.

4. Завдання (навчальні цілі)

- засвоєння студентами знань з історії політичної думки та теорії політичної науки;
- отримання знань про категоріальний апарат, методологічні засади та методи політичної науки;
- вироблення у студентів навичок виокремлювати теоретичні і прикладні аспекти політологічного знання, раціонального та ірраціонального в політиці;
- отримання знань та уявлень про природу сучасних політичних процесів, сутність і різновиди політичних систем та режимів;
- набуття досвіду критичного оцінювання різноманітних теоретичних підходів та шкіл, що існують в політології;
- здобуття навичок для практичного застосування теоретичних знань з аналізу політичних процесів та явищ в Україні та інших державах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
	понятійно-категоріальний апарат	Лекція, семінар	Екзамен, усна	6

1.1	політології		доповідь	
1.2	Основні напрями в історії світової та вітчизняної політичної думки. Представники, течії, школи, ідеї, концепції, основні твори	Лекція, семінар	Усна доповідь, екзамен	6
1.3	Основні концепції політології. (Концепції влади, демократії, політичних еліт, лідерства, партійних, виборчих систем)	Лекція, семінар, індивідуальні завдання	Усна доповідь, індивідуальне заняття	6
1.4	Теорія політичних систем	Лекція, семінар, індивідуальні завдання	Усна доповідь, задачі	6
1.5	Держава та її інститути	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, екзамен	6
1.6	Теорія демократії	Семінар, індивідуальна робота	Усна доповідь, екзамен, індивідуальне завдання	6
	Вміти:			
2.1	застосовувати понятійно-категоріальний апарат в науковому аналізі політичних процесів	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	7
2.2	Аналізувати процеси та явища в сучасній політиці	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	7
2.3	Визначати основні проблеми політичної системи сучасної України та її складових, формулювати рекомендації щодо практичних шляхів їх вирішення	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат, текст рекомендацій	7
	Комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої політологічної літератури, в підготовці до семінарських занять та написанні самостійних робіт	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, реферат	5
3.2	презентувати результати проведених політологічних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	5
3.3	вести полеміку з питань політичної науки на основі володіння понятійно-категоріальним апаратом	Семінари	Дискусія	5
	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із дисципліни, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усна доповідь, дискусія, реферат	5

4.2	самостійно вирішувати комплексні завдання, пов'язані із верифікацією результатів існуючих оприлюднених досліджень, та порівнювати їх із результатами проведених власних досліджень	Семинар, самостійна робота	Усна доповідь, дискусія	5
4.3	Виконання індивідуальних завдань з дисципліни, з метою закріплення здатності до самостійного політологічного аналізу в межах порівняльних досліджень	Самостійна робота	Індивідуальні завдання	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає оцінювання теоретичної підготовки (результати навчання 1.1–1.6); оцінювання практичної підготовки (результати навчання 2.1-2.3); оцінювання комунікації (результати навчання 3.1-3.3); оцінювання автономності та відповідальності (результати навчання 4.1-4.3). Загальна оцінка складає до 100 балів, що розподіляються на 60 і 40 балів відповідно між результатами семестрового і підсумкового (на екзамені) оцінювання.

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Усна доповідь (до 5 балів)
2. Доповнення (до 4 балу)
3. Відпрацювання за пропуск (до 3 балів)
4. Індивідуальні завдання (до 5 балів)

Вибір і комбінування форм оцінювання знань студентів та нарахування відповідної кількості балів здійснюються залежно від конкретних навчальних ситуацій.

7.2. умови допуску до підсумкового екзамену: студент допускається до складення екзамену за умови отримання ним за результатами семестрового оцінювання щонайменше 36 балів.

Остаточна оцінка є сумою балів, отриманих за результатами семестрового оцінювання і безпосередньо на екзамені.

7.3. підсумкове оцінювання у формі екзамену: тестове завдання із 20 закритих питань. Кожне питання оцінюється 2 балами. Обрані всі правильні варіанти відповідей – 2 бали. Обрані не всі правильні варіанти відповідей – 1 бал. Обрані неправильні, або ж правильні та неправильні варіанти відповідей – 0 балів;

Що в загальному підсумку дає 40 балів.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше 36 балів. Для допуску до екзамену студент має в разі наявності пропусків їх відпрацювати, а також підготувати необхідну мінімальну кількість індивідуальних завдань. Екзаменаційна оцінка не може бути меншою **24 балів** для отримання загальної позитивної оцінки за курсу.

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Політологія як наука та навчальна дисципліна.	2	2	4
2	Політика і влада	2	2	4
3	Становлення та розвиток зарубіжних політичних учень	4	4	8
4	Розвиток політичних учень в Україні	4	2	8
5	Держава	2		8
6	Правова держава та громадянське суспільство	2	2	4
7	Теорія політичних систем	2		8
8	Політичні партії та партійні системи	2	2	4
9	Політичні вибори та виборчі системи			8
10	Теорія груп інтересів			8
11	Політичні режими та теорія демократії		3	5
12	Політична культура	2		8
13	Політичні еліти та лідерство	2		8
14	Політичні ідеології	2		8
	Контрольна робота	2		
	ВСЬОГО	34	17	93

Загальний обсяг 144 год., в тому числі:

Лекцій - 34 год.

Семінари – 17 год.

Самостійна робота – 93 год.

Рекомендована література:

Основна навчальна література:

1. Введение в политологию / К.С.Гаджиев, Г.В.Каменская, А.Н.Родионов и др. – М.: Просвещение, 1993.
2. Гаджиев К.С. Политическая наука: Учебное пособие. – М.: Международные отношения, 1995.
3. История политических и правовых учений. Учебник для вузов / под общ. ред. В.С.Нерсесянца. – М., 1995.
4. Основы политической науки. Учебное пособие для вузов. В 2 ч. / Под ред. В.П. Пугачева. – М., 1995.
5. Основы політології: підручник / За ред. Ф.М.Кирилюка. – К., 1995.
6. Політологія: Курс лекцій: Навчальний посібник / І.С.Дзюбка, В.Ф.Панібудьласка, Ю.С.Шемшученко та ін.; За заг.ред. І.С.Дзюбка. – К.: Вища школа, 1993.
7. Політологія: Підручник / За ред. О.І.Семківа. – Львів, 1994.
8. Политологический словарь / Сост.: Р.Г.Григорян, А.А.Когтева, Т.А.Малыгина, В.Г.Смолюков, В.Ф.Халипов. – К.: ИнноЦентр, 1991.
9. Политология в вопросах и ответах (консультации политологов): Учебное пособие / Под ред. Е.А.Ануфриева. – М., 1994.
10. Политология в схемах, таблицах, определениях / Сост.В.А.Варывдин. – М.,1991.
11. Политология. Курс лекций / Под ред. А.В.Миронова. – М., 1994.
12. Политология: Курс лекций / Под ред. А.А.Радугина. – М.: Центр, 1996.
13. Политология: Курс лекций / Под ред. М.Н.Марченко. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.:Зерцало, 1997.
14. Политология: Практикум / Под ред. А.В.Миронова. – М., 1993.
15. Политология: Учебное пособие / Под ред. Г.А.Воробьева и К.М.Мартыненко. – Краснодар, 1993.
16. Политология. Энциклопедический словарь. – М., 1993.
17. Пугачев В.П., Соловьев А.И. Введение в политологию. – М., 1995.
18. Тавадов Г.Т. Политология: Учебное пособие. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2000.
19. Українська політологія: витоки та еволюція. Навчальний посібник / За ред. Ф.Кирилюка. К.1995.
20. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002.

Додаткова навчальна література:

1. Азаркин Н.Н., Левченко В.Н., Мартышин О.В. История политических учений. – Вып. 1. – М., 1994.
2. Бебик В.М. Основы теоретичної та практичної політології: Підручник. – К., 1994.
3. Білоус А.О. Політико-правові системи: світ і Україна: Навчальний посібник. – К., 1997.
4. Бодуен Ж. Вступ до політології. – К., 1995.
5. Кухта Б.Л. З історії української політичної думки. К.: Генеза, 1994.
6. Мир политической мысли. Хрестоматия. В 2 т. – М., 1994.
7. Політологічний енциклопедичний словник: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Генеза, 1997.
8. Политическая теория и политическая практика: словарь-справочник / Под ред. А.А.Мигولاتьева. – М., 1994.
9. Політологія. Кінець 19 – поч. 20: Хрестоматія / За ред. О.І. Семківа. – Львів, 1996.
10. Тадевосян Э.В. Словарь-справочник по социологии и политологии. – М., 1996.